

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 7537
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 1726
Ημερομ. Κατάθεσης: 15/7/2025

Αθήνα, 15 Ιουλίου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΚΕ

Προς τον κ. Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΘΕΜΑ: «Αδικαιολόγητες καθυστερήσεις, κενό θεσμικό πλαίσιο και αδιαφάνεια στη σύνταξη των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών για τις περιοχές NATURA 2000»

Παρά τις επανειλημμένες ανακοινώσεις όλων των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας από το 2019 μέχρι σήμερα για «θωράκιση της φύσης», το θεσμικό πλαίσιο προστασίας των περιοχών NATURA 2000 παραμένει ημιτελές, αδιαφανές και ευάλωτο σε αυθαιρεσίες. Η χώρα μας εξακολουθεί να μην έχει ολοκληρώσει την έκδοση των Προεδρικών Διαταγμάτων για τη ρύθμιση χρήσεων γης και δραστηριοτήτων στις Προστατευόμενες Περιοχές. Επισημαίνεται ότι δεν έχει ολοκληρωθεί ούτε το έργο σύνταξης των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (Ε.Π.Μ.) που πρέπει να προηγηθεί των Π.Δ., με αποτέλεσμα να εκκρεμεί ακόμη η συμμόρφωση της Ελλάδας με καταδικαστική απόφαση του Δικαστηρίου της Ε.Ε. (C-849/19). Μάλιστα στις 18/06/2025 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έστειλε ακόμη μία προειδοποιητική επιστολή καλώντας την να συμμορφωθεί εντός δύο μηνών καθώς, διαφορετικά, θα κινηθεί η διαδικασία για δεύτερη παραπομπή και επιβολή οικονομικών κυρώσεων.

Η δημόσια δέσμευση του κ. Μητσοτάκη (Μασσαλία, IUCN, 2021) ότι τα Π.Δ. θα είχαν εκδοθεί μέχρι τέλος του 2022, δεν υποδηλώνει μόνο τη βαθιά άγνοια των διαδικασιών αλλά αποδεικνύει ακόμη μια φορά ότι το φυσικό περιβάλλον χρησιμοποιείται μόνο για επικοινωνιακούς σκοπούς από τον ίδιο και την κυβέρνησή του.

Το 2019, η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ είχε παραδώσει συγκεκριμένο, δομημένο και ώριμο πλαίσιο για την ολοκλήρωση των Ε.Π.Μ. Μάλιστα, η χώρα μας είχε βραβευτεί από την GD ENV (EU) για τη συνέπεια και ορθή υποβολή των εκθέσεων για την εφαρμογή ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Ειδικά για το έργο των Ε.Π.Μ.:

- Είχε εξασφαλιστεί η χρηματοδότηση μέσω ΕΣΠΑ (17 εκ.€)

- Είχαν προκηρυχθεί και συμβασιοποιηθεί 25 μελέτες
- Υπήρχε συντονιστικό σχήμα για την παρακολούθηση της διαδικασίας

Η εκκρεμότητα εκπόνησης αυτών των μελετών, υπήρχε εδώ και 30 χρόνια αλλά για τις προηγούμενες πολιτικές ηγεσίες (ΝΔ, ΠΑΣΟΚ) του ΥΠΕΝ, δεν ήταν ποτέ προτεραιότητα να ενταχθούν σε χρηματοδότηση, παρότι υπήρχε μεγαλύτερη δυνατότητα, πριν τα μνημόνια. Αυτός άλλωστε ήταν και λόγος έναρξης της διαδικασίας παράβασης της ευρωπαϊκής νομοθεσίας και της παραπομπής της Ελλάδας στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

Σήμερα, έξι (6) χρόνια μετά, αντί να έχουμε μια αξιόπιστη και ενιαία θεσμοθέτηση για όλες τις περιοχές NATURA 2000, **εκτός από την αδικαιολόγητη καθυστέρηση**, διαπιστώνουμε:

- Απουσία επίσημων τεχνικών προδιαγραφών σύνταξης και αξιολόγησης
- Αδιαφανείς διαδικασίες λήψης αποφάσεων, με τελικές ρυθμίσεις να διαμορφώνονται πίσω από κλειστές πόρτες στα γραφεία του ΥΠΕΝ, χωρίς λογοδοσία ή δημοσίευση των τελικών κειμένων.
- Ασυνέπεια και αυθαιρεσία, με διαφορετικές ρυθμίσεις για ίδιες δραστηριότητες σε όμορες περιοχές, γεγονός που επιβεβαιώνει την απουσία ενιαίου επιστημονικού πλαισίου

Ο γεμάτος λάθη (που παραδέχεται και η κυβέρνηση) και περιβαλλοντοκτόνες διατάξεις ν. 4685/2020, δημιούργησε νέα δεδομένα που άλλαξαν άρδην τον προγραμματισμό εκπόνησης των Ε.Π.Μ. που ήταν ήδη σε εξέλιξη με αποτέλεσμα καθυστερήσεις και σύγχυση στους αναδόχους μελετητές, γεγονός που έχει επιβεβαιωθεί πολλάκις και από τον Συντονιστή του έργου.

Ενδεικτικό παράδειγμα αποτελεί η πρόσφατα δημοσιευμένη Ε.Π.Μ. για την περιοχή των Αθαμανικών Ορέων (Τζουμέρκα), στην οποία προτείνεται η σχεδόν πλήρης απαγόρευση της νόμιμης θήρας, χωρίς επαρκή τεκμηρίωση, χωρίς να έχει προηγηθεί διάλογος με τους εμπλεκόμενους και με προφανή ασυμφωνία με όμορες μελέτες, πχ στη γειτονική Θεσσαλία, δεν προτείνεται η απαγόρευση. Το ίδιο ακριβώς συμβαίνει και με την Ε.Π.Μ. της περιοχής Καστοριάς -Πρεσπών. Έχει επισημανθεί από επιστημονικούς και αυτοδιοικητικούς φορείς ότι οι μελέτες χαρακτηρίζονται από υποκειμενισμό, άνιση αντιμετώπιση όμοιων περιοχών, ελλιπή βιβλιογραφική τεκμηρίωση, απουσία έρευνας πεδίου και παραγόμενες εισηγήσεις που προκαλούν συγκρούσεις χωρίς σαφή διαδικασία επίλυσης.

Ιδιαίτερη εντύπωση προκάλεσε η αναφορά του Γενικού Γραμματέα ΥΠΕΝ -κατά την ημερίδα διαβούλευσης της Ε.Π.Μ. (Άρτα, 27/05/2025) – ότι οι προτάσεις της κάθε μελέτης, εξαρτώνται και από την «αναπτυξιακή προσέγγιση» του μελετητή. Ταυτόχρονα, ειπώθηκε ότι τα όποια επιπλέον υπομνήματα θα υποβάλλονται στον ίδιο και θα αξιολογούνται ώστε να προκύψουν τα τελικά κείμενα που θα εγκρίνει ο ίδιος! Δηλαδή, η τελική απόφαση για κρίσιμες

ρυθμίσεις (χρήσεις γης και δραστηριότητες, περιορισμοί) λαμβάνονται σε επίπεδο Γενικής Γραμματείας και όχι βάσει μιας διαφανούς διαδικασίας.

Σημειώνουμε ότι μέχρι σήμερα έχουν ήδη εγκριθεί οκτώ (8) Ε.Π.Μ. που αποτελούν κανονιστικά και δεσμευτικά κείμενα για τη Διοίκηση, τα οποία όμως δεν έχουν δημοσιευθεί και κανείς δεν γνωρίζει τι τελικώς εγκρίθηκε. Πρόκειται για σοβαρό έλλειμμα δημοκρατίας και διαφάνειας, που ενισχύει τη δυσπιστία πολιτών και φορέων απέναντι στη διαδικασία.

Επειδή, το αποτέλεσμα της απουσίας κανόνων χωροταξίας είναι η ασυδοσία και η αυθαιρεσία,

Επειδή, η θεσμική λογοδοσία είναι βασικό χαρακτηριστικό μιας δημοκρατίας,

Επειδή, η απουσία κοινών κανόνων οδηγεί σε άνιση μεταχείριση και αυθαίρετες ρυθμίσεις, που δημιουργούν συγκρούσεις και υπονομεύουν τη νομιμοποίηση του ίδιου του θεσμικού πλαισίου.

Ερωτάται ο αρμόδιος κ. Υπουργός:

1. Έχει εκδοθεί η προβλεπόμενη από την παρ. 2 άρθ. 47 του ν. 4685/2020, υπουργική απόφαση; Αν όχι, γιατί μέχρι σήμερα δεν έχουν δημοσιευθεί ενιαίες, επίσημες και επιστημονικά τεκμηριωμένες προδιαγραφές για τη σύνταξη, αξιολόγηση και έγκριση των Ε.Π.Μ.; Έχουν δοθεί σχετικές οδηγίες και προδιαγραφές στους μελετητές;
2. Για ποιο λόγο δεν δημοσιοποιούνται τα τελικά εγκεκριμένα κείμενα των Ε.Π.Μ., όλα τα υπομνήματα που υποβάλλονται (εκτός της ηλεκτρονικής πλατφόρμας), καθώς και οι αιτιολογημένες αποδοχές ή απορρίψεις ενστάσεων;
3. Με ποιο τρόπο διασφαλίζει το ΥΠΕΝ ότι η θέσπιση επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων και χρήσεων εντός Προστατευόμενων Περιοχών δεν θα γίνεται αυθαίρετα και ερήμην των τοπικών κοινωνιών, της επιστήμης και εντός μιας δημοκρατικής διαδικασίας;
4. Για ποιες περιπτώσεις μελετών, έχουν σταλεί σχέδια Π.Δ. στο ΣτΕ;
5. Ποιες είναι οι παρατηρήσεις της Ε.Ε. βάσει των οποίων εστάλη η πρόσφατη προειδοποιητική επιστολή;

Αίτηση Κατάθεσης Εγγράφων

Παρακαλούμε και αιτούμαστε τα παρακάτω στοιχεία και έγγραφα προς ενημέρωση της Βουλής και των πολιτών:

1. Τα κείμενα των προδιαγραφών σύνταξης, αξιολόγησης και έγκρισης των εν λόγω μελετών, όπως ακριβώς δόθηκαν στους μελετητές των Ε.Π.Μ. καθώς και όποιο άλλο έγγραφο οδηγιών και κατευθύνσεων δόθηκε στη συνέχεια.
2. Τα τελικά κείμενα όλων των εγκεκριμένων Ε.Π.Μ. μέχρι σήμερα, συνοδευόμενα με τα αντίστοιχα υποβληθέντα υπομνήματα

ενστάσεων που τυχόν υπάρχουν και δεν έχουν αναρτηθεί στην ηλεκτρονική πλατφόρμα διαβούλευσης

3. Τις αιτιολογημένες αποδοχές ή απορρίψεις των ενστάσεων εκ μέρους του Γ.Γ. που τελικώς ενέκρινε τις ανωτέρω Ε.Π.Μ.
4. Την τελευταία προειδοποιητική επιστολή της Ε.Ε. προς την Ελλάδα βάσει του άρθρου 260 της ΣΛΕΕ στην Ελλάδα [INFR(2014)2260] λόγω της μη συμμόρφωσής της με την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 17ης Δεκεμβρίου 2020 (C-849/19)

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Ζαμπάρας Μιλτιάδης (Μίλτος)

Ακρίτα Έλενα

Βέττα Καλλιόπη

Γαβρήλος Γιώργος

Γεροβασίλη Όλγα

Δούρου Ρένα

Κασιμάτη Νίνα

Κοντοτόλη Μαρίνα

Μαμουλάκης Χάρης

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μπάρκας Κώστας

Νοτοπούλου Κατερίνα

Παναγιωτόπουλος Ανδρέας

Παπαηλιού Γιώργος

Τσαπανίδου Πόπη

Ψυχογιός Γιώργος